

Deres ref:

Vår ref: 2022/228660

Dato: 08.11.2022

Org.nr: 985 399 077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

HØRING - UTKAST TIL FORSKRIFT OM ENDRING AV DYREHELSEFORSKRIFTEN NÅR DET GJELDER MOTTAGELIGE ARTER FOR AKVATISKE SYKDOMMER

Hovedinnhold i endringsutkastet

Forskriftsutkastet endrer vedlegget til forordning (EU) 2018/1882 (kategoriseringsforordningen), som er gjennomført i dyrehelseforskriften. Vedlegget kategoriserer EUs listeførte sykdommer, og angir mottagelige arter og vektorarter for sykdommene. Endringene består av en oppdatering av mottagelige arter for bestemte listeførte akvatiske sykdommer. I tillegg er det gjort endringer for akvatiske dyr mht. med hvilket navn mottagelige arter eller grupper av arter listeføres.

Høringsfrist: 23. desember 2022

Bakgrunnen for forslaget

Dyrehelseforskriften er en del av forskriftspakken som gjennomfører det nye dyrehelseregelverket i norsk rett. Forskriftspakken består av 12 forskrifter som gjennomfører EØS-rettsakter og inneholder nasjonale bestemmelser. Den trådte i kraft den 28. april 2022.

Basisforskriften i dette regelverket er dyrehelseforskriften, som gjennomfører dyrehelseforordningen (EU) 2016/429 og kategoriseringsforordningen (EU) 2018/1882.

I denne høringen endres dyrehelseforskriften, ved at endringsforordningen (EU) 2022/925, som endrer vedlegget til kategoriseringsforordningen, gjennomføres. Endringene består i en oppdatering av mottagelige arter for bestemte listeførte akvatiske sykdommer, og endringer mht. med hvilket navn mottagelige arter eller grupper av arter listeføres.

Bakgrunnen for endringene er EUs målsetting om at deres listeføring av mottagelige arter skal basere seg på nyeste vitenskapelige viten, og at den i mest mulig grad skal samsvare med Verdens dyrehelseorganisasjons (WOAHs) tilsvarende listeføring. WOAH har nylig avsluttet en vurdering og oppdatering av listeførte mottagelige arter for en rekke akvatiske sykdommer. Metoden som ble brukt er beskrevet i WOAHs akvatiske kode, kapittel 1.5.

Gjennom EØS-avtalen er Norge forpliktet til å gjennomføre dyrehelseforordningen og utfyllende forordninger i norsk rett. Forordninger skal gjennomføres ordrett for å sikre lik gjennomføring i EØS. Det er derfor ikke mulig i denne høringen å påvirke det materielle innholdet av forordningene.

Norske innspill gis i forbindelse med utarbeidelsen av forordningene, i arbeids- og ekspertgruppemøter i regi av EU-kommisjonen.

Høringen gjennomføres i hovedsak for å informere brukerne om innholdet i nytt regelverk, samt å vise hvordan forordningene juridisk og teknisk er foreslått gjennomført til norsk rett.

Forordningen som gjennomføres er vedlagt høringsbrevet. Den er på dansk, da norsk oversettelse ennå ikke foreligger. Dersom vår omtale av bestemmelser ikke synes å samsvare med forordningene, ønsker vi at høringsinstansene påpeker dette.

Innholdet i forskriftsutkastet

Endring av dyrehelseforskriften

Forskriftsutkastet gjennomfører forordning (EU) 2022/925, som legges til EØS-henvisningsfeltet.

Dyrehelseforordningen (EU) 2016/429 er basisforordningen i det nye dyreheseregulverket i EØS. Forordningen gir bestemmelser om listeføring og kategorisering av dyresykdommer som reguleres av dyreheseregulverket. I forordningens artikkel 8(2) fremgår det at reglene skal gjelde for bestemte listeførte arter eller grupper av arter, som utgjør en risiko for spredning av sykdom. Listen over arter er å finne i et vedlegg til forordning (EU) 2018/1882 (kategoriseringsforordningen). Kommisjonen gjennomføringsforordning (EU) 2022/925 endrer vedlegget til kategoriseringsforordningen. Endringene består i en oppdatering av mottagelige arter for bestemte listeførte akvatiske sykdommer, og endringer mht. med hvilket navn mottagelige arter eller grupper av arter listeføres.

Nytt sammenliknet med gjeldende rett/gjeldende prinsipper

EU Kommisjonen har i samarbeid med Europeiske Unionens referanselaboratorium for sykdommer hos fisk og krepsdyr, og Europeiske Unionens referanselaboratorium for sykdommer hos bløtdyr (EURL) gjort en egen systematisk revurdering av mottagelige arter for EUs kategori A-, C-, og E-sykdommer hos akvatiske dyr. Vurderingene er utført med hensyn til den nevnte metoden til WOAH.

Nærmere om EURLs vurderinger, deres samsvar med WOAHs vurderinger, og konkrete endringer av listeføringen:

Kategori A-sykdommer:

- Epizootisk hematopoietisk nekrose (EHN)
- Infeksjon med *Microcytos mackini*
- Infeksjon med *Perkinsus marinus*
- Infeksjon med Taurasyndrom virus
- Infeksjon med Yellow head disease virus

For sykdommene EHN, infeksjon med Taura syndrom virus og infeksjon med Yellow head disease virus sammenfaller EURLs vurderinger med WOAHs.

Endringene innebærer for EHN at de to artene aborre (*Perca fluviatilis*) og regnbuørret (*Oncorhynchus mykiss*) videreføres som listeførte, og at en rekke nye arter er lagt til. Nye arter er i hovedsak ferskvanns-/brakkvannsfisk som ikke er å finne i Europa.

For infeksjon med Taura syndrom virus er tre nye rekearter lagt til som mottagelige arter. Tilsvarende er to nye arter lagt til som mottagelige for Yellow head virus, mens fire rekearter er fjernet fra listen.

For infeksjon med *Microcytos mackini*, som ikke listeføres av WOAH, videreføres listeføringen av stillehavsøsters (*Crassostrea gigas*), mens atlantehavsøsters (*Crassostrea virginica*) fjernes fra listen. Av betydning for Norge er at europeisk flatøsters (*Ostrea edulis*) legges til som mottagelig art for sykdommen.

For infeksjon med *Perkinsus marinus* ønsker EURL å avvete WOAHs kommende vurdering, før listeførte arter endres.

Kategori C-sykdommer:

- Hemoragisk virusseptikemi (VHS)
- Infeksiøs hematopoietisk nekrose (IHN)
- Infeksjon med HPR-deletert infeksiøs lakseanemi virus (ILA)
- Infeksjon med *Bonamia exitiosa*
- Infeksjon med *Bonamia ostreae*
- Infeksjon med *Marteilia refringens*
- Infeksjon med hvitfleksyndromvirus

Når det gjelder kategori C-sykdommene foreslås det endringer av mottagelige arter for alle sykdommene, med unntak av infeksjon med *Marteilia refringens*. Endringene er i samsvar med WOAHS vurderinger. For *Marteilia refringens* ønsker EURL å avvente WOAHS vurdering, som ennå ikke er slutført.

De største endringene i listeføringen av mottagelige arter for kategori C-sykdommene er gjort for VHS. Her er en rekke arter lagt til, og der hvor listeføringen av mottagelige arter tidligere har omfattet hele slekter, er enkelte arter nå spesifisert. Dette gjelder sild (*Glutea spp.*), silfisk (*Coregenus spp.*), stillehavslaks (*Oncorhynchus spp.*), leppefisk (*Labridae spp.*) og rognkjeks (*Cyclopteridae spp.*).

Innenfor slekten *Oncorhynchus* listeføres nå *O. kisutch* (Coholaks), *O. mykiss* (Regnbuørret), hybrider av disse to artene, og *O. tshawytscha* (Kongelaks).

Av leppefisker listeføres nå alle arter av leppefisk som lever i Norge, dvs. *Labrus bergylta* (berggyllt), *Labrus mixtus* (blåstål/rødnebb), *Symphodus melops* (grønngyllt), *Centrolabrus exoletus* (grasgyllt) og *Stenolabrus rupestris* (bergnebb), som mottagelige for VHS. I tillegg listeføres *Cyclopteridae lumpus* (rognkjeks/rognkall) som eneste art innenfor slekten *Cyclopteride spp.*

Hyse (*Melanogrammus aegleinus*) er fjernet som mottagelig art for VHS.

Endringene av listeførte arter for IHN innebærer at tre mottagelige arter er lagt til, hvorav *Salmo trutta*, (sjørret) er den viktigste. I tillegg er en lakseart hjemhørende i Japan fjernet som mottagelig art.

For ILA er det ikke gjort noen endringer av mottagelige arter.

Når det gjelder kategori C-sykdommer hos bløtdyr videreføres listeføringen av *Ostrea angasi*, *Ostrea chilensis* og *Ostrea edulis* som mottagelige arter for infeksjon med *Bonamia exitiosa*. I tillegg er tre tidligere listeførte arter for denne sykdommen fjernet fra listen, og fem nye lagt til. De nye artene er alle hjemmehørende i mer fjerne strøk.

For *Bonamia ostrea* videreføres også artene *Ostrea chilensis* og *Ostrea edulis* som mottagelige arter, og *Crassostrea ariakensis* legges til. I tillegg fjernes tre arter fra listeføringen.

Kategori E-sykdommer:

- Koiherpesvirussykdom (KHV)

For kategori E-sykdommen KHV er endringene i samsvar med WOAHS vurderinger.

For KHV spesifiseres nå at alle varianter og underarter av *Cyprinus carpio*, samt hybrider av disse, regnes som mottagelige arter for sykdommen.

Angivelse av navn:

I tillegg til endringer av mottagelige arter som redegjort for ovenfor, gjøres det endringer i navn-angivelse av arter i vedlegget til kategoriseringsforordningen. Tidligere er både vitenskapelig navn og såkalt vanlig navn oppgitt i forordningen. På bakgrunn av erfaringer med forvekslinger ved bruk av vanlige navn, og den mulige risiko det kan medføre for spredning av sykdom, skal nå kun det vitenskapelige navnet oppgis i forordningen. Som lesehjelp til brukerne av forordning (EU) 2018/1882 vil Kommissjonen opprette en nettside med oversikt over både vitenskapelige navn og vanlige navn på ulike språk. Angivelse av vanlig navn vil basere seg på WOAHS tilnærming, ved bruk av FAOs internasjonale database («Term Portal») og the World Register of Marine Species, (WoRMS).

Når det gjelder endringer av listeføring av vektorarter, blir det nevnt i forordningens fortale at denne settes i bero inntil en vitenskapelig vurdering er ferdigstilt.

Tilgrensende regelverk/forvaltningsområder

Tilgrensende regelverk for dyrehelseforskriften, som gjennomfører kategoriseringsforordningen og endringer av denne, vil være de øvrige forskriftene innen det nye dyrehelserregelverket. Dette omfatter dyrehelseovervåkningsforskriften som blant annet inneholder bestemmelser om sykdomsfri status og utryddelsesprogram, dyresykdomsbekjempelsesforskriften som får anvendelse ved kontroll og bekjempelse av listeført sykdom samt akvabiosikkerhetsforskriften og dyrehelseimportforskriften som regulerer forflytninger ved henholdsvis samhandel og innførsel fra tredjeland.

Gjennomføring av forordninger i norsk rett

Forslaget gjennomfører en endringsforordning. Forordningsformen velges av EU i tilfeller hvor man har behov for at regelverket skal gjelde likelydende i hele EU, og hele EØS-området. Forordningene gjelder direkte i alle EUs medlemsland, men må gjøres til del av norsk rettsorden. På grunn av behovet for likelydende regelverk stiller EØS-avtalen strenge krav til gjennomføringen, nemlig at forordningen «som sådan gjøres til en del av avtalepartenes interne rettsorden», jf. EØS-avtalen artikkel 7. I Norge er henvisningsteknikken valgt for å ivareta dette kravet. Metoden innebærer at rettigheter og plikter ikke kan leses direkte ut av forskriften. Brukere må gå til selve forordningsteksten for å finne dem. For å lette tilgjengeligheten, er forordnings-teksten lagt ved høringen her. I forbindelse med kunngjøring av forskriften, vil Mattilsynet sørge for at forordningstekstene også blir å finne i tilknytning til forskriften.

Konsekvensvurdering

På bakgrunn av Norges begrensede handel med levende akvatiske dyr innen EØS og import fra tredjeland, antas ikke endringene av listeførte mottagelige arter for akvatiske sykdommer å få vesentlige konsekvenser for Norge. Endringene må likevel vurderes ifm. forflytninger innen EØS og import fra tredjeland av levende akvatiske dyr og løpende risikovurderinger knyttet til vår overvåkning for opprettholdelse av sykdomsfri status for bestemte listeførte akvatiske sykdommer. Dette gjelder særlig VHS og IHN samt *Bonamia ostreae*.

For leppefisk og rognkjeks som nå spesifiseres i arter, vil endringene heller ikke få store konsekvenser, da de har vært listeført som slekter tidligere.

Endringen når det gjelder listeføring av mottagelige arter med artens vitenskapelige navn, vil kreve en viss omstilling, men understøttes av lesehjelpen som planlegges fra Kommisjonens side.

Høringssvar

Høringssvar sendes inn via lenke på Mattilsynets nettside: [Endring av dyrehelseforskriften når det gjelder mottagelige arter for akvatiske sykdommer](#) Alle høringssvar vil bli offentliggjort.

Høringsfrist: 23. desember 2022

Med hilsen

Lise Rokkones

Seksjonssjef fiskehelse og fiskevelferd

Vedlegg:

- Forslag til forskrift om endring av dyrehelsesforskriften
- Delegert forordning (EU) 2022/925, dansk versjon